

Aanvulling Gemerts Woordenboek

In 2020 kreeg ik van Martien van den Boom, Martien van Dooren, Marij van Pelt-Vos, Rieki Roijackers-Verbakel, Harry Slits en mijn broer Piet Vos nog wat aanvullingen. Zoals gebruikelijk in Gemerts Heem zijn de nieuwe of aangevulde lemmata in dezelfde vorm gegoten als de lemmata in het Gemerts Woordenboek 2017 t.b.v. een gemakkelijke digitalisering later. Tenslotte nog een woord van dank aan Harry Slits voor zijn nauwkeurige correctie van de kopij van dit artikel.

Gimmers – Nederlands

bōks

v ev/mv -e verkl bukske: broek. *D'n dieje is vort ajojt de kōrte bōks*: hij daar is de kinderschoenen ontwassen, hij is geen kind meer. *Dor zākt m'n bōks van af*: dat is uitermate teleurstellend.

eraf

voornaamw bw: eraf. *Haj begeent 'r de léésten tejd steeds wejter af te raake*: hij begint de laatste tijd steeds meer te dementeren.

ervūr

voornaamw bw: ervoor. *Ge wīt noojt nie hoe ge 'rvūr kaomt te ston*: je weet nooit hoe je ervoor komt te staan.

krintemik

m ev/mv -ke verkl -ske: krentenbrood. *We zallen 'r mī de krintemik hēn moete*: (want) een kind van hen is geboren en gedoopt.

naacht¹

m ev/mv -e verkl nāchje: nacht. *Haj gōng/ging 'r de naacht mī in*: de vervelende situatie veranderde niet, ook niet toen hij naar bed ging.

ōverskōt

m ev/mv -te verkl -skōtje: **1.** overschot. *D'n*

ōverskōt van 't fist worde gewoon ewéggegojd, 't waar nōg zeund. [Opm: in het Nederlands is het woord o, in het Gimmers m].

Sintreklos (Sintereklos, S'ntreklos)

m ev/geen mv: Sinterklaas. [Opm: *S'ntreklos* is een alternatieve uitspraak met een schwa i.p.v een i in de eerste lettergreep]. (gez, zie keengs).

Sintreklosse-weefke, Sintereklosse-weefke, (S'ntreklosse-weefke)

o ev/geen mv verkl: **1.** (lett.: het vrouwtje van Sinterklaas) . [Opm: *S'ntreklosseweefke* is een alternatieve uitspraak met een schwa i.p.v een i in de eerste lettergreep].

skottel

v ev/mv skottele/ mod. -s verkl skūttele: **2.** gerecht. *'n Kaaw skottel*: koude schotel, hors-d'oeuvre, voorgerecht bij een maaltijd; in Gemert meestal gemaakt met het soepvlees, hardgekookte eieren en groente.

Veerzehēj, de -

v toponiem: de Verreheide (tussen Boekelseweg en Pelgrimsweg bij Handel). [Opm: ook in Lierop bestaat een toponiem met een soortgelijke naam, nl Verste Heide].

verhapstukke

ww overg (-t, -te, h. verhapstukt): verhapstukken, doen, regelen. *Ik héb vandaog nôg veul te verhapstukke.* [Opm: het Ned. woord, al gesignaleerd in 1885, is een vervorming van verhakstukken: nieuwe hielstukken opzetten].

verkeengze

ww onoverg (-st, -de, is verkeengsd): dementeren. *Haj 's vort goewd ân 't verkeengze.*

wég¹

m ev/mv weeg verkl weegske: weg. *Ik kan goewd mí heur aajt de weeg:* ik kan goed met haar opschieten/ overweg.

ziemel

v ev/mv -s verkl -ke: zeurderige vrouw. *As ge no die ziemel moet laojstere, kaomde tejd te kòrt.*

Nederlands – Gímmers

dementer: (zie eraf), verkeengze

doen: aojtzéte 1, doen, kômme, klaormaoke, skaffe, verhapstukke, vèrregmaoke

ervoor: ervür

hors-d'oeuvre: (zie skottel)

Maria (Onbevekte) Ontvangen (feest van-;

8 dec.): Sintreklosse-weefke, Sintereklosse-weefke, S'ntreklosse-weefke

opschieten (met elkaar -): (zie bloem², 1), (zie büttere 2), (zie övverínkômme), (zie wég¹)

overweg (-kunnen met): zie wég¹)

regelen: riddere, verhapstukke

Sinterklaas: Sintreklos, Sintereklos, S'ntreklos

Sinterklaasfeest (verlaat): Sintreklosse-weefke, Sintereklosse-weefke, S'ntreklosse-weefke

verhapstukken: verhapstukke

vrouw (zeurderig): blaaj, blaoj 1, ziemel

